

spolumajitelem pivovaru v Jarošově, malé obci poblíž Uherského Ostrohu, z něhož pravděpodobně pocházel, a předsedou uherskohradištské židovské obce. Sbíral lidové umění a byl znám svým zájmem o technické vynálezy. Proto si také pravděpodobně pořídil fotografickou kameru. Sám svému fotografickému dílu patrně nepřikládal velkou důležitost – zaujalo v jeho životě jen několikaletou epizodu a zdá se pravděpodobné, že ze skleněných deskových negativů ani nedal zpracovat pozitivy. Kolekce fotografií tak zůstala téměř století skryta v depozitářích.

Přesto jde o dílo zásadního významu – Josefu Braunovi se podařilo vytvořit snímky reportážního charakteru, věrohodně zachycující kulturu všedního dne, ale výjimečné také svou uměleckou výpovědí a osobitostí. Lze se o tom přesvědčit i ve velmi kvalitně vyhotoveném katalogu, který k výstavě Etnografický ústav MZM v Brně vydal.

Hedvika Novotná

František kardinál Tomášek **100 let od narození**

Památky a dokumenty

30. 6. – 3. 10. 1999 (prodlouženo do 31. 10.), Kaple Lp.

„Drazí spoluobčané, obracím se na Vás několik hodin po návratu z Říma, kde jsem se zúčastnil kanonizace naší Anežky Přemyslovny. Ona, královská dcera, sice odešla do ústraní kláštera z lásky k Bohu a k bližnímu, ale nepřestala být se svým lidem v jeho slávě i ponížení. Ani mně nemůže být cizí osud mého národa a všech obyvatel našeho státu. Nesmím mlčet ve chvíli, kdy jste se sjednotili k mohutnému protestu proti bezpráví páchanému na nás po čtyři desetiletí.“

Tato slova, která pronesl František kardinál Tomášek 21. listopadu 1989, zůsta-

nou navždy vryta do paměti mnohých z nás. V posledních letech svého života vešel totiž kardinál Tomášek do povědomí lidí jako významný činitel v přípravě a uskutečnění listopadových změn. Nicméně život této osobnosti obsáhl téměř celé dvacáté století a jeho proměny se v něm také zrcadlí. Tak byl také představen PhDr. Denkem Čumlivským a PhDr. Karlem Beránkem na komorní, ale poutavé výstavě v Lobkovickém paláci, uspořádané ke stému výročí kardinálova narození z popudu kardinála Miloslava Vlka.

Základem výstavy byly dokumenty vztahující se ke kardinálově činnosti pedagogické (od roku 1934 přednášel a v letech 1947–50 byl řádným profesorem Cyrilometodějské bohoslovecké fakulty v Olomouci, je mj. autorem knihy *Pedagogika. Úvod do pedagogické praxe*), pastýřské (např. proslulý *Oběžník arcibiskupství pražského* se stal jakýmsi jeho časopisem, v němž uveřejňoval značné množství svých pastýřských listů a dalších textů) a veřejné. Písemnosti byly

doplněny širokou řadou fotografií od dětských z rodné Studénky až ke snímekům z let devadesátých, jako je třeba společný snímek s M. Thatcherovou. Vystaveno bylo také několik osobních předmětů, například tradované rádio, které používal jako zvukovou clonu proti odposlechu soukromých rozhovorů.

Návštěvníci výstavy mohli také zhlédnout videoprojekci filmových dokumentů o kardinálově životě, vyslechnout vzpomínky osobních pamětníků a zúčastnit se dvoudenního sympozia, které se pokusilo nahlédnout na tuto osobnost zejména v souvislosti s komunistickou diktaturou.

Celý projekt byl důstojnou připomínkou člověka, který se stal ztělesněním pevnosti víry, lásky k církvi a odevzdanosti do Boží vůle.

Hedvika Novotná

Mexické dobrodružství Maxmiliána Habsburského

8. 7. – 31. 10. 1999, Velký sál Lp

Autor výstavy: PhDr. Lubomír Sršeň
Komisař výstavy: PhDr. Lubomír Sršeň
Grafické řešení expozice: Adjust art-design

Architektonické a výtvarné řešení: Ing. arch. Jan Šmejkal

Propagace: Miroslav Říha

Odkaz dr. Františka Kasky, osobního lékárníka císaře Maxmiliána II. Habsburského, získalo Národní muzeum v Praze v roce 1909. Vzhledem k omezeným prostorovým možnostem muzea je po většinu času jeho místo v depozitáři. O to vzácnější jsou pak okamžiky, kdy může být vystaven. Díky podpoře velvyslancev Spojených států mexických se tak mohlo stát právě v Lobkovickém paláci, na výstavě, která volně navazovala na výstavu Mexické umění z čes-

kých sbírek, uspořádanou Národním muzeem v budově Náprstkova muzea.

Příběh Maxmiliána Habsburského, bratra císaře Františka Josefa I., se odehrál v letech 1864–1867. Mexiko, které v roce 1848 utrpělo porážku ve válce se Spojenými státy americkými, se již několik let zmítalo v občanské válce, v níž proti sobě stáli stoupenci starých monarchistických pořádků a liberálové. Od roku 1860 se v čele liberálů ujal moci Benito Juárez. Ten pak uskutečnil četné reformy, jimiž mimo jiné zbavil katolickou církev jejich dosavadních pozic. Evropské monarchistické režimy, které finančně podporovaly Juarézovy protivníky, se nechtěly smířit s utrpenou ztrátou. Koalice tvořená Anglií, Francií a Španělskem vyslala roku 1861 do Mexika intervenční jednotky, aby alespoň částečně získala nazpět své pohledávky. Juarézovi se však tuto koalici podařilo politickými prostředky rozbít, takže Anglie a Španělsko od intervence upustili. Francouzský císař Napoleon III.

